

Afsprakenkaart: PESTPROTOCOL

Kaart	Pestprotocol
Verantwoordelijke	Gedragsspecialisten en KC'er
Geëvalueerd	

Doel:	Leerkrachten en ouders bewustmaken van de wijze waarop De Brugge een veilig en stimulerende leeromgeving schept.
-------	--

PESTEN

Wij spreken van pesten als er sprake is van:

Een negatieve intentie, bedoeld om een andere leerling leed te berokkenen. Het herhaaldelijk en langdurig blootstellen aan negatief gedrag/agressie van één of meer leerlingen. We maken onderscheid tussen pesten en plagen. Bij plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht en is de machtsongelijkheid veelal niet zo duidelijk aanwezig als bij pesten. De insteek bij plagen is bovendien eerder elkaar aan het lachen maken, dan dat er sprake is van een expliciet negatieve intentie en buitensluiten. We leren leerlingen ook het onderscheid tussen pesten en een conflict. Een conflict is een verschil van mening of van belang (A wil dit en B wil dat). Soms ontstaat een conflict in een ruzie, als er sprake is van (fysiek of psychisch) geweld. Plagen kan vaak leiden tot een conflict: A wil dat B ophoudt en B vindt het leuk om er nog even mee door te gaan. Pesten is van een andere orde. De machtsongelijkheid en de structurele gerichtheid op één persoon maakt het onvergelijkbaar met plagen. Pesten is weloverwogen en proactief, gebeurt niet per ongeluk of spontaan, en ook niet als gevolg van uitlokking.

3 STAPPEN: PREVENTIE, INTERVENTIE EN SANCTIE

Het Vreedzaam protocol bestaat uit 3 opeenvolgende stappen: *preventie, interventie en sanctie*.

Preventie

In alle groepen wordt gewerkt met Vreedzaam, een methode voor sociaal emotionele ontwikkeling. Zo werken we aan een veilig schoolklimaat waarin kinderen respectvol met elkaar omgaan, ze oog hebben voor elkaar, dat ze rekening houden met elkaar en dat ze allemaal verantwoordelijkheid dragen voor de gemeenschap. In het programma wordt ingegaan op de spanning tussen het recht hebben om jezelf te zijn, maar ook de plicht om ervoor te zorgen dat ieder ander dat recht ook heeft. Dit werkt preventief ten aanzien van pestgedrag. Dit doen we aan de hand van onze grondwet:

In elke groep bespreekt de leerkracht met de kinderen hoe vorm gegeven kan worden aan deze grondwet, waarna de leerkracht(en) met de kinderen als groep afspraken vast legt. Als er iets gebeurt, spreekt de groep elkaar aan op

bovenstaande grondwet en de gemaakte afspraken. Op deze manier leren de leerlingen eigen verantwoordelijkheid te nemen.

In de lessen Vreedzaam wordt expliciet ingegaan op pesten, plagen en wat dan te doen. Zorg voor elkaar staat centraal. Met het programma Vreedzaam ontstaat een klimaat waarin sprake is van verbinding, eerder dan concurrentie of competitie, een 'inclusief' groepsklimaat, waarin niemand wordt buitengesloten. Op die manier voorkomen we in veel gevallen ongewenst gedrag als pesten. Als er toch gepest wordt, grijpen we snel in. We zijn attent op plaagsituaties in en rond de school. Plagen speelt zich soms af op de grens van het aanvaardbare, en kan makkelijk overgaan in ruzie, of zelfs pesten. We besteden er in de lessen van blok 1 aandacht aan. Als plagen serieus wordt, ondersteunen we de geplaagde leerling om het plagen te laten stoppen en spreken de plager aan op zijn of haar gedrag.

Concrete activiteiten:

Leerkrachten werken aan het begin van het nieuwe schooljaar bewust aan groepsvorming (de Gouden weken). 1x per jaar (in oktober/november) wordt voor alle kinderen (groep 3 t/m 8) de veiligheidsmonitor van Leerling in Beeld ingevuld. We nemen de leerkrachtvragenlijst en de leerlingvragenlijst af. Vervolgens heeft de leerkracht een groepsbespreking met de kwaliteitscoördinator over gedrag n.a.v. de veiligheidsmonitor. Bij het signaleren van een onveilig gevoel of een (lichte) achterstand zal een kind extra begeleid worden door de leerkracht of kwaliteitscoördinator.

Interventie

Hoeveel het programma Vreedzaam veel doet aan preventie van pesten, zal er altijd af en toe een pestsituatie voorkomen. In dat geval is het uiteraard zaak om eerst na te gaan of aan de preventieve kant nog wel voldoende kwalitatief wordt uitgevoerd. Hoe is de veiligheid in de groep? Is iedereen gericht op het elkaar helpen en ondersteunen? Zijn er subgroepen? Worden de leiders juist gevraagd zich verantwoordelijk te maken voor positieve taken en verantwoordelijkheden? Etc. Met de groep wordt in de lessen besproken hoe leerlingen elkaar kunnen helpen. Met name populaire leerlingen kunnen belangrijk zijn als 'verdedigers'. Als er meer nodig is hanteren wij een aanpak van pesten die goed past bij de uitgangspunten van Vreedzaam: de Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA). Deze interventiemethode helpt om het pesten te stoppen en in de toekomst te voorkomen.

Concrete afspraken:

Zodra een leerkracht constateert dat een kind gepest wordt, start de leerkracht in overleg met de gedragsspecialist en het MT een OPA traject. De leerkracht maakt van de OPA gesprekken een verslag en plaats dit in het loopbaanverslag van het gepeste kind. Tevens laat de leerkracht de ouders van alle betrokken kinderen weten dat een OPA is gestart, zodat ouders hun kind kunnen stimuleren hun verantwoordelijkheid te nemen.

In deze aanpak worden meestal de volgende stappen onderscheiden:

1. Gesprek met het gepeste kind. De leerkracht (of een ander teamlid van de school) praat met het gepeste kind over de situatie, vraagt of hij of zij hulp wil, en stelt met hem of haar de steungroep samen. Dit is een gemengde groep van zijn zo'n 5 tot 8 medeleerlingen, waaronder leerlingen die de gepeste noemt als mogelijke helpers, maar ook de pester en meelopers of buitenstaanders; liefst ook een verdeling van jongens en meisjes.
2. Gesprek met de steungroep. Hierbij is het gepeste kind niet aanwezig. In dit gesprek wordt de steungroep uitgenodigd om de gepeste medeleerling te gaan helpen. Ze worden uitgenodigd om met ideeën en voorstellen te komen. Dit alles met als doel dat het pesten moet stoppen.
3. Tweede gesprek met de gepeste. Na ongeveer een week bespreekt de leerkracht hoe het nu gaat met de gepeste.
4. Tweede gesprek met de steungroep. Na ongeveer een week is er ook een gesprek met de steungroep, waarin ieder lid de gelegenheid krijgt om te praten over wat hij of zij heeft gedaan. Soms moet deze cyclus nog een of meerdere keren herhaald worden om er voor te zorgen dat het interactiepatroon blijvend verandert.

Sancties

Bij ernstig en langdurig pesten en/ of ruzie maken volgt een sanctie. De sanctie is afhankelijk van de ernst van het probleem en zal altijd pas ingezet worden, nadat de interventie fase geen oplossing heeft opgeleverd.

Sancties voor het pestende kind zijn opgebouwd in 5 fases:

Fase 1: afspraken over gedragsverandering, binnen blijven, nablijven, strafwerk, bewustwordingsgesprekken.

Fase 2: gesprek en samenwerking met de ouders waarin de afspraken worden besproken.

Fase 3: leerkracht en ouders bespreken e.e.a. met de directeur/ kwaliteitscoördinator. De school schakelt in overleg met de ouders deskundige hulp in (zorgcentrum, schoolarts GGD of schoolmaatschappelijk werk).

Fase 4: leerling (het pestende kind) wordt (tijdelijk) in een andere groep geplaatst. Alle ouders van de groep worden hiervan op de hoogte gebracht.

Fase 5: in het uiterste geval wordt de leerling geschorst of verwijderd, dit kan alleen besloten worden door het college van bestuur, op advies van de directie.

Concrete acties voor leerkrachten:

Als de interventie aanpak niet tot het gewenste resultaat leidt wenden leerkrachten en ouders zich tot de directeur of de vertrouwenspersoon.

De leerkracht bespreekt ernstige vormen van pesten met de directeur en kwaliteitcoördinator. De leerkracht houdt in het loopbaanverslag van de leerling die gepest wordt en de leerling die pest de ernstige incidenten bij.

Concrete acties voor ouders van kinderen die gepest worden:

Bespreek pesten op school zo snel mogelijk met de leerkracht.

Toon interesse in de oplossing die de OPA levert en bespreek dit met je kind.

Beloon je kind en help het zijn zelfvertrouwen te behouden.

Blijf in gesprek met je kind; houd de communicatie open.

Steun je kind in het idee dat er een einde aan komt.

Laat je kind opschrijven/ vertellen wat het heeft meegemaakt en help emoties te uiten en te verwerken.

Concrete acties voor ouders van kinderen die pesten:

Neem het probleem serieus en werk samen met school aan de oplossing.

Blijf rustig; ieder kind loopt kans om pester te worden.

Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen.

Maak je kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.

Besteed aandacht aan je kind.

Stimuleer je kind tot het beoefenen van een (team)sport